

TARIM KESİMİNDEKİ SOSYAL GÜVENLİK UYGULAMALARININ ÇİFTÇİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: TEKİRDAĞ ÖRNEĞİ

Yrd.Doç.Dr. Okan GAYTANCIOĞLU¹ Arş.Gör. Emine BAYRAKTAR¹ Arş.Gör. Sema TAVİL¹

1. GİRİŞ

Sosyal güvenlik 19.yüzyılın sonlarından itibaren özellikle sanayi devrimini yaşayan ülkelerde toplumun ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla ortaya çıkmış ve gelişmiştir. Bugün dünyada ekonomik sistemi ve siyasi rejimi ne olursa olsun, en geri kalmışından en gelişmişine kadar tüm ülkeler bir sosyal güvenlik sistemine sahiptirler ve bu sistemi uygulamaktadırlar. Sosyal güvenlik bağımsız bir ülke olmanın ve her yönü ile modern bir devlet anlayışının vazgeçilmez bir unsuru haline gelmiştir.

Günümüzde sosyal güvenlik insanlar için bir hak, bunun sağlanması da devletler için bir görev olarak ortaya çıkmaktadır. Sosyal güvenlik genelde bütün ülkelerde önce sanayi işçilerine tanınmış bir haktır. Sosyal güvence sanayi işçilerinden sonra tarım işçilerine ve en son olarak da çiftçilere ve aile bireylerine sağlanmıştır. Tarımda sosyal güvenlik ise çok daha önemlidir çünkü tarım kesiminde çalışan insanların don, sel, dolu, kuraklık...vb. risklerle karşı karşıya kalmaları daha fazladır. Bu riskler yaşamsal önem taşımaya bile üretim kayıplarına ve dolayısıyla gelir kayıplarına yol açacağından üreticilerin sosyal güvenliklerini kendilerinin temin etmeleri daha da güçtür. Bu nedenle tarım kesiminde çalışanların sosyal güvenliğinde devletin payı çok önemlidir.

Türkiye gibi sosyal güvenlik konusunda sıkıntılar yaşayan ülkelerde tarım kesiminin sosyal güvenliği uzun yıllar ihmal edilmiştir. Bunun nedeni tarım kesiminin az gelişmiş ve üreticilerin çoğunlukla dağınık ve mevsimlik çalışmalarına dayanmaktadır. Bu da tarım kesiminde çalışan işçilerin sosyal güvenliğinin sağlanmasının ne kadar önemli olduğunun göstergesidir. Bir tarım ülkesi konumunda olan Türkiye'nin belki de sosyal güvenliği en başta tarım kesimine sağlaması gerekirken, böyle bir hak tarım kesimine çok geç sağlanmıştır. Tarım kesiminde çalışanların oranı toplam nüfus içinde ne kadar yüksekse, tarım nüfusunun sorunları da o kadar ağırlık taşımaktadır. Türkiye'nin nüfusunun %40'lık bir bölümünü tarım kesimi oluşturmaktadır. Bu denli geniş bir nüfus kitlesinin toplum kalkınması açısından bir gösterge oluşturan sosyal güvenlik konusunda ihmali düşünülemez.

Türkiye tarımında sosyal güvenlik olmasına rağmen ekonomik gücü zayıf olan üreticilerin prim ödemede zorlanmaları, üreticilerin ürün bedellerinden yapılan %1'lik kesintilerin olması, henüz oturmamış sağlık sigortasından faydalanmak isteyen üreticilerin prim ödemede zorlanmalarından dolayı bundan yeterince yararlanamamaları Türkiye'de bu konuda hala çözülmemiş bazı problemlerin olduğunu göstermektedir.

Türkiye tarımında sağlık sigortası uygulamalarının 1999 yılında başlamasıyla bunun uygulamalarını önemli bir tarım bölgesi olan Tekirdağ'da görmek ve Tekirdağ'daki üreticilerin tarımda sosyal güvenlikten beklentilerini ve sorunlarını öğrenmek amacıyla bu araştırma yapılmıştır.

¹ T.Ü. Tekirdağ Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü

2. MATERYAL VE YÖNTEM

2.1 Materyal

Araştırma materyali birincil ve ikincil veri kaynaklarından toplanmıştır. Tekirdağ merkeze bağlı bazı köylerdeki üreticilerle yapılan anketlerden elde edilen bilgiler araştırmanın birincil veri kaynağını oluşturmuştur. Bu verilerin tamamı araştırma ekibince Tekirdağ merkez ilçeye bağlı üreticilerden karşılıklı görüşmelerle elde edilmiştir.

Gerek tarım kesimi gerekse diğer sektörlerdeki sosyal güvenlik konusundaki uygulamalarla ilgili araştırma, rapor, kitap v.s. gibi yayınlar araştırmanın ikincil veri kaynağını oluşturmuştur.

2.2 Yöntem

Tekirdağ merkez ilçede bulunan köylerin tarımsal arazi varlıkları örnekleme esas teşkil etmiştir. Tekirdağ merkez ilçeye bağlı toplam 55 köy bulunmaktadır. Bu köylerin arazi varlıkları Tekirdağ Tarım İl Müdürlüğünden elde edilmiştir. Buna göre:

$$N= 55$$

$$\gamma = 557.8 \text{ da (yerleşim yeri başına düşen ortalama tarım arazisi)}$$

$$\sigma = 684.6 \text{ da (Populasyon standart sapması)}$$

$$D= 55.8 \text{ da (%10 hata)}$$

$$Z= Z \text{ değeri (1.645)}$$

$$n = \frac{[Z_{\alpha/2} \cdot \sigma / D]^2}{1 + 1/N [Z_{\alpha/2} \cdot \sigma / D]^2}$$

Yukarıdaki formüle göre 20 köyde bu araştırmanın yapılması gerektiği ortaya çıkmıştır. Her köyden 5 üretici ile görüşülmesi yeterli bulunmuş ve böylece 20 köyden toplam 100 üreticiye anket uygulanmıştır.

3. SOSYAL GÜVENLİK

Sosyal güvenlik; kişilerin devamlı istihdam ve gelir olanaklarına kavuşturulmaları ve toplumsal düzen içinde, yaşamlarının ve geleceklerinin, çeşitli irade dışı belirsizliklere karşı korunmalarını sağlayan programların bütünü olarak tanımlanabilir. Sosyal güvenlikte, hiçbir ayırım gözetilmemesi esasından hareketle, herkesin sosyal ve ekonomik gereksinimlerinin karşılanmasının güvence altına alınması söz konusudur.

Sosyal güvenlik sistemi, genel anlamda, bireyleri çalışma ve çalışma dışı faktörlerden kaynaklanan her türlü tehlike ve risklere karşı koruma yöntemidir. Uluslararası Çalışma Örgütü, temel olarak sosyal güvenlik ihtiyacını iş kazaları, hastalıklar, meslek hastalıkları, işsizlik, maluliyet, yaşlılık, analık, ölüm ve aile gelirinin yetersizliği gibi durumlar için belirlemiştir. Bireylerin yukarıda sayılan durumlara karşı sosyal güvenlik mekanizmaları ile korunması temel ve vazgeçilmez insan haklarından biri olarak kabul edilmektedir. Bu koruma sadece belirli bir kesim için değil, toplumda yaşayan herkes için sağlanmalıdır. Bu hakların korunması da ulusal ve uluslararası hukuki düzenlemelerde devletin üstlendiği bir görev olarak belirlenmektedir.(Friedrich Ebert).

4. TARIM KESİMİNDE SOSYAL GÜVENLİK

Türk sosyal güvenlik sistemi, ücret ve aylıkla çalışanlar ile esnaf ve sanatkarlar ve diğer bağımsız çalışanları kapsamına almış,tarım kesimini gerek tarım işçileri, gerekse kendi adına ve hesabına çalışanlar açısından uzun süre kapsam dışında bırakmıştır.

Esnaf ve sanatkarlarla diğer bağımsız çalışanların sosyal güvenlikleri 1971 yılına kadar sağlanamamıştır. Nitekim 02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Esnaf ve diğer Bağımsız çalışanlar sosyal sigortalar kanunu; kısaca Bağ-Kur kanalıyla bu çalışanlar grubu da sosyal güvenliklerine kavuşma olanağını elde etmişlerdir. 1934 yılından bu yana yasal çözüm bekleyen tarım kesiminde çalışanların sosyal güvenliği sorununa çözüm getirmek amacıyla, 20.10.1983 tarihinde kabul edilen 2926 Sayılı “Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Yasası” 01.01.1984 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Tarım sigortası 29.05.1984 tarihinde yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile ilk defa Kırşehir ve Konya illerinde uygulanmaya başlanmıştır. Daha sonra 01.01.1985 yılında İç Anadolu Bölgesi’nde, son olarak da Güney ve Güneydoğu illerinde uygulamaya geçilerek bütün yurt uygulama kapsamına alınmıştır.

Bağ-Kur’a kayıt ve tescillerini yaptırmış olan “Tarımda kendi adına ve hesabına çalışanlar sosyal sigortalar kanununa tabi çiftçiler” ancak aradan 14,5 yıl geçtikten sonra 08.11.1998 tarihli resmi gazetede yayımlanmış 4386 sayılı kanunla Bağ-Kur sağlık sigortası kapsamına alınmışlardır.

2926 Sayılı Yasa’nın amacı; tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlara ve hak sahiplerine malullük, yaşlılık ve ölüm hallerinde sosyal sigorta yardımları sağlamaktır.

	1996	1997	1998
1. T.C. Emekli Sandığı			
Aktif İştirakçiler	1.878.000	1.994.509	2.036.076
Aylık Alanlar	1.048.211	1.114.480	1.145.795
2. Sosyal Sigortalar Kurumu			
Aktif İştirakçiler	4.694.330	5.066.745	5.200.000
Aylık Alanlar	2.539.697	2.731.793	2.846.332
3. Bağ-Kur			
Aktif İştirakçiler	2.650.965	2.804.890	2.864.327
Aylık Alanlar	947.038	1.032.342	1.078.788
4. Toplam (1+2+3)			
Aktif İştirakçiler	9.153.296	9.866.144	10.100.403
Aylık Alanlar	4.534.946	4.878.615	5.070.915

Kaynak: T.C. Emekli Sandığı, SSK, Bağ-Kur (*) 1998 Ağustos ayı itibariyledir.

T.C. Emekli Sandığı, SSK ve Bağ-Kur’ dan aylık alanlar ile iştirakçi sayıları yukarıdaki tabloda görülmektedir. Görüldüğü gibi her üç sosyal güvenlik kuruluşünün iştirakçi sayısı 1997 yılında bir önceki yıla göre % 7.8 ile 9.866.000 olmuştur. İştirakçilerin % 20.2’si T.C. Emekli Sandığına, % 51.4’ü SSK’na ve %28.4’üde Bağ-Kur’a bağlı çalışanlardır.

Son duruma baktığımızda 1998 yılı Ağustos ayı itibariyle sosyal güvenlik kuruluşlarının aktif iştirakçi sayısı 1997 yılına göre % 2.4 artışla 10.100.403’e yükselirken, aylık alanların sayısı ise %3.9 artışla 5.070.915’ e ulaşmıştır. Gün geçtikçe Bağ-Kur’a kayıtlı ve tescilli çiftçi sayısı artmaktadır. Özellikle 08.11.1998 tarihinde yürürlüğe girmiş olan 4386 Sayılı sağlık sigortası kanunundan sonra aktif sigortalıların sayısı artmaktadır.

5. ARAŞTIRMA BULGULARI

5.1. Yaş

Araştırma kapsamına alınan ailelerdeki bireylerin yaşlarının belirlenmesi, sosyo-ekonomik yapılarının daha iyi biçimde ortaya konulması açısından önem taşımaktadır. Bu amaçla araştırmada aile reislerinin ve eşlerinin yaşları incelenmiştir.

Çizelge 1: Tekirdağ İlinde Bağ-Kur Üyelerinin ve Eşlerinin Yaş Gruplarına Göre Dağılımları

Yaş Grupları	Aile Reisi (%)	Aile Reisinin Eşi (%)
20-30 yaş	5	13,7
31-40 yaş	18	24,2
41-50 yaş	34	27,3
51-60 yaş	29	25,3
61+ fazlası	14	9,5
Toplam (%)	100	100

Araştırma kapsamındaki aile reislerinin yaş ortalaması 48.32, eşlerinin yaş ortalaması ise 42.85'tir.

5.2. Eğitim Düzeyi

Tekirdağ ilinde Bağ-Kur üyelerinin ve eşlerinin eğitim düzeyi çizelge 2'de gösterilmiştir.

Çizelge 2: Tekirdağ İlinde Bağ-Kur Üyelerinin ve Eşlerinin Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	Aile Reisi (%)	Aile Reisinin Eşi (%)
Okuma yazma bilmiyor.	1	1
Okuma yazma biliyor.	1	5,3
İlkokul	81	85,3
Ortaokul	9	2,1
Lise	7	3,2
Üniversite	1	3,1
Toplam (%)	100	100

Çizelge 2'de görüldüğü gibi aile reislerinin % 81'i ilkokul mezunu, %9'u Ortaokul, %7'si Lise, %1'i Üniversite mezunudur. Anket yapılan üyelerin sadece %1'i okuma-yazma bilmemektedir. Bu sonuçlara göre çiftçilerin büyük çoğunluğunun ilkokul mezunu olduğu ve üreticilerin eğitim seviyelerinin ne kadar düşük olduğu görülmektedir.

5.3 Üreticilerin Sosyal Güvenliği

Bağ-Kur'a 1974-1987 yılları arasında %25 oranında çiftçi esnafılık ile de uğraştıklarından dolayı kayıt yaptırabilmişlerdir. Tekirdağ'da 1988 yılından sonra çiftçilerin kayıt yaptırma imkanı sağlandığı için %56 oranında çiftçi kayıt yaptırmıştır.

Çizelge 3: Tekirdağ İlinde Üyelerin Bağ-Kur' a Kayıt Yılı

Bağ-Kur' a Kayıt Yılı	Oran (%)
1974 - 80 arası	4
1981 - 87 arası	21
1988 - 95 arası	56
1995 + fazlası	19
Toplam	100

1998 yılında uygulamaya konulan sağlık sigortası ile Bağ- Kur'a prim ödeyen çiftçilerin sayısında artış gözlenmiştir. Çünkü Bağ-kur'a borcu olanlar sağlık sigortasından yararlanamamaktadır. Bundan dolayı çiftçiler sağlık sigortasından yararlanmak için Bağ-Kur'a olan borçlarını ödemişlerdir.

4.4. İşletme Büyüklükleri

Bölge topraklarının büyük bir kısmını tarıma uygun araziler oluşturmakta olup, bu arazilerin önemli bir kısmı işlenerek tarım yapmaya uygundur. Fakat araziler miras yoluyla gittikçe parçalanarak küçülmektedir.

Çizelge 4: Tekirdağ İlinde Bağ-Kur Üyelerinin Sahip Oldukları İşletme Büyüklükleri

Arazi Varlığı (da)	Oran (%)
1 - 100 arası	50
101 - 200 arası	23
201 - 300 arası	17
301 - 400 arası	3
401 - 500 arası	4
501 + fazlası	3
Toplam	100

Çizelge 4’de görüldüğü gibi çiftçilerin % 50’sinin yani yarısının işletme büyüklüğü 100 dekinden azdır. Bu da bize Tekirdağ’daki işletmelerin gittikçe küçüldüğünü göstermektedir.

4.5. Gelir Düzeyi

Araştırmalarda en zor olan konulardan birisi bireyin gelirine ilişkin konularda sağlıklı bilgi almaktır. İşletmelerin gelirinin hesaplanmasında, bireyin araştırmacıyı doğru olarak bilgilendirip bilgilendirmediği her zaman tartışılabilmektedir.

Çizelge 5: Bağ-Kur Üyelerinin Yıllık Gelire Göre Dağılımları

Yıllık Gelir	Oran (%)
2 milyardan daha az	46
2.000.000.001- 4 milyar	30
4.000.000.001- 6 milyar	10
6.000.000.001- 8 milyar	3
8.000.000.001 + fazlası	11
Toplam	100

Çizelge 5’de aileler yıllık toplam gelirine göre beş basamakta toplanmıştır. Ailelerin % 46’sı 2 milyardan daha az, % 30’u 2-4 milyar TL, %10’u 4-6 milyar TL, %3’ü 6-8 milyar TL arasında, %11’i ise 8 milyar TL’den daha fazla gelire sahiptir. Bu verilerden de anlaşılacağı gibi çiftçilerin büyük çoğunluğunun (% 76) yıllık toplam geliri 4 milyardan düşüktür. Bu da çiftçilerin büyük bir kısmının gelirinin düşük olduğunu göstermektedir.

4.6 Sağlık Sigortasından Yararlanma Durumu

Sosyal gelişimin bir sonucu olarak ortaya çıkan sosyal güvenlik toplumu oluşturmakta olan bütün fertlerin doğumlarından ölümüne kadar onları çok yakından ilgilendirmektedir. Sosyal güvenliği çağdaş anlamda ele almamız gerektiğinden her kesimden gelen insanların ekonomik ve sosyal gereksinimlerini kapsayacak şekilde gerek bugünlerini gerekse yarınlarını devlet tarafından güvence altına alınmasını ifade etmektedir.

Çizelge 6: Bağ-Kur Üyelerinin Bağ-Kur’ lu Olmadan Önce Gittikleri Sağlık Kuruluşları

Sağlık Kuruluşları	Sağlık sigortasından yararlanmadan önce (%)	Sağlık sigortasından yararlandıktan sonra (%)
Devlet Hastanesi	26	71
SSK	2	-
Özel Hastane	13	4
Özel Doktor	33	4
Dispanser	1	-
Kızılay	3	3
Devlet H.+ Özel H.	3	2
Devlet H. + Özel doktor	9	6
Devlet H. + Kızılay	10	10
Toplam	100	100

Tarım kesiminde sosyal güvenlik imkanlarından yararlandırılan çiftçiler uzun süre sağlık sigortası güvencesinden mahrum kalmışlardır. Ancak çiftçiler aradan 14,5 yıl geçtikten sonra 8 Kasım 1998 tarihinde Bağ-Kur sağlık sigortası kapsamına alınmışlardır.

Sağlık sigortasından yararlanmadan önce çiftçilerin %33'ü özel doktora gitmekten, sağlık sigortasından yararlandıktan sonra bu oran % 4'e düşmüştür. Sağlık sigortasından yararlanmadan önce çiftçilerin % 26'sı devlet hastanesine gitmekten, sağlık sigortasından yararlandıktan sonra ise bu oran % 71'e çıkmıştır. Bu da göstermektedir ki çiftçilerin çoğu devletin kendilerine sunduğu imkanlardan faydalanmak için Devlet Hastanelerini tercih etmektedirler.

Üyelerin eğer Bağ-Kur'a borçları yoksa kendileri, eşleri, 18 yaşına gelmemiş erkek çocukları, evlenmemiş kız çocukları, bakmakla yükümlü oldukları anne ve babaları sağlık yardımından yararlanabilmektedirler.

Çizelge 9: Bağ-Kur Sağlık Sigortasından Yararlanan Aile Üyeleri

Aile Üyeleri	Oran (%)
Yararlanmıyor	8
Eşi	36
Çocukları	4
Eşi + Çocukları	38
Eşi + Annesi	2
Eşi + Çocukları + Annesi	8
Eşi + Çocukları + Annesi + Babası	4
Toplam	100

Anket yapılan Bağ-Kur üyelerinin %8'i Bağ-Kur'a olan borçlarından dolayı sağlık sigortasından yararlanamamaktadırlar. Sağlık sigortasından yararlanan üyelerin % 38'inin eşi ve çocukları, %36'sının ise çocuklarının büyük olmasından ya da çocuğu olmamasından dolayı sadece eşleri sağlık yardımından yararlanmaktadır.

4.7 Bağkur Prim Ödeme Basamakları

Bağ-Kur kapsamına girmiş olup da, Bağ-Kur'a kayıt yaptırmayanların tescil işlemleri re'sen yapılmaktadır. Sigortalı, sigortalılığının başladığı tarihte 1 ile 12. Basamak arasındaki basamaklardan dilediğini seçer ve en geç 3 ay içerisinde Bağ-Kur'a vereceği giriş bildirgesi üzerine veya dilekçesinde yazılı olarak bildirir. Üç ay içerisinde basamak seçilmemesi halinde Birinci basamak seçilmiş sayılır.

Bir basamaktan iki yılını dolduranlar prim borçlarını ödemek ve Bağ-Kur'a yazılı talepte bulunmak şartıyla talep tarihini takip eden yılbaşından itibaren bir üst basamağa yükselebilirler.

Sağlık sigortasından yararlanabilmek için ödenecek primler kanunda gösterilmiş olan miktarlar üzerinden olmaktadır, tahsil edilecek olan primler her yıl yeniden tespit edilir ve bu primler sigortalının emeklilik primiyle beraber ödenir.

Sağlık sigortası primi, aktif sigortalıların basamak gösterge tutarlarının % 12'si emekli olan sigortalıların aylıklarının % 10'u oranındadır.

Anket uygulanan çiftçilerin % 59'u Bağ-Kur primlerini öderken zorlandığını, % 27'si zorlanmadığını belirtmiştir. Zorlananların çoğu primlerin yılda bir defada ödenmesini istemiştir. Bunun nedeni ise çiftçilerin eline hasat sonu toplu para geçmektedir. Çiftçilerin eline her ay düzenli para geçmemektedir, ellerine geçen parayı da zorunlu ihtiyaçları için harcamaktadırlar.

Çizelge 7: Bağ-Kur Prim Ödeme Basamakları

Basamak	Oran (%)
1. basamak	36
2. basamak	6
3. basamak	10
4. basamak	7
5. basamak	2
6. basamak	8
7. basamak	10
8. basamak	7
9. basamak	3
10. basamak	2
11. basamak	-
12. basamak	1
Prim ödemeyenler	8
Toplam	100

Çiftçilerin %36'sı sağlık sigortası olmamasından, primleri ödemekte zorlandıklarından, basamak arttırma konusunda bilgi eksikliklerinden dolayı birinci basamaktan prim ödemektedirler. Çiftçiler prim artırma konusunda bilinçlendirilmelidir.

4.8 Bağkur'dan Memnun Olma Durumu

Çizelge 8: Bağ-Kur' lu Olmaktan Memnun Olma Durumu

Memnun olma düzeyi	Oran (%)
Çok memnunum.	23
Memnunum.	65
Hiç memnun değilim.	6
Fikrim yok.	6
Toplam	100

Çiftçilerin %65'i Bağ-Kur'lu olmaktan memnun, %23'ü ise çok memnun, % 6'sı hiç memnun değil, geri kalan %6'sının ise bu konuda bir fikri yoktur. Çiftçilerin memnun olmama sebepleri ise memurların güler yüzlü olmaması, ilgi yetersizliği, primlerin yüksek olması, Trakya Birliğe ve Toprak Mahsulleri Ofisine verdikleri ürün bedellerinden %1 Bağ-Kur kesintisi yapılmasından kaynaklanmaktadır.

4.9. Bağ-Kur Primlerinin Ödendiği Kurumlar

Sigortalılar prim ve her türlü ödemelerini T.C. Ziraat, Vakıflar, Halk, Emlak Bankaları ve Bağ-Kur İl Müdürlüklerine yapabilirler. Çiftçiler primlerini bankaya ödediklerinde bir takım aksaklıklarla karşılaştıklarından dolayı ödemelerin çoğu (58'i) Bağ-kur İl Müdürlüklerine yapılmaktadır.

Çizelge 9: Bağ-Kur Primlerinin Ödendiği Kurumlar

Bağ-Kur Primlerinin Ödendiği Kurumlar	Oran (%)
Ödemeyenler	8
Ziraat Bankası	4
Vakıflar Bankası	3
Halk Bankası	23
Emlak Bankası	4
Bağ-Kur	58
Toplam	100

5. SONUÇ

Türkiye’de sosyal güvenlikle ilgili problemler her geçen gün artarak devam etmektedir. Bu sorunların giderilmesi için yasada bir takım değişikliklerin yapılması gerekmektedir. Tarım kesiminin sosyal güvenliğini sağlayan Bağ-Kur’un sorunlarını 6 grupta toplayabiliriz.

- Kaynak hakimiyetinin olmaması
- Finansman sorunu
- Kaynak israfi
- Borçlanmanın getirdiği külfetler
- Prim ve gecikme cezaları afları
- Erken emekliliğin yarattığı sorunlar

Bu sorunların aşılabilmesi için Türkiye ekonomisinin yapısal problemlerini çözerek uzun vadede üreten bir ekonomiye sahip olması gerekmektedir.

-Tarım kesiminde sosyal güvenlik imkanlarından yararlandırılan çiftçiler uzun süre sağlık sigortası güvencesinden mahrum kalmışlardır. 1.1.1999 tarihinde yürürlüğe giren 4386 sayılı yasa ile Bağ-Kur kapsamında bulunan çiftçilerin sağlık hizmetlerinden de yararlanması öngörölmüştür. Bu değişiklik çiftçilerin Bağ-Kur’a olan ilgisini arttırmıştır. Çiftçiler bu değişiklik karşısında geçmiş borçlarını ödeyerek kendilerinin ve ailelerinin sağlık sorunlarını gidermeye çalışmaktadırlar.

Çiftçilerin sorunlarının giderilmesi için ise;

- Aylık ödenen primlerin senelik ödenmesi çiftçiler için ödeme de kolaylık sağlayabilir. Çünkü çiftçilerin eline yılda bir kere toplu para geçmektedir. Çiftçilerin eline her ay düzenli para geçmediğinden primleri aylık olarak öderken zorlanmaktadırlar.

- Bağ-Kur Genel Müdürlüğüne çıkarılmış olan tebliğlerde ürün teslimleri sırasında sadece Bağ-Kur’a prim borcu olanlardan borçlarına mahsup edilmek üzere % 1 oranında tevkifat yapılacağı belirtilmektedir. Ancak, uygulamada sıkıntılar ortaya çıkmıştır ve çok yerde yanlış uygulamalar sonucunda da sigorta yaptırmak mecburiyetinde olmayan çiftçilerin ürün satışları sırasında kendilerinden % 1 nispetinde Bağ-Kur primi için para kesintisi yapılmıştır ve haksız olarak kesilmiş olan paraları geri alırlarken sıkıntı çekmişlerdir. Böyle bir uygulamanın kaldırılması çiftçilerin lehine olacaktır.

- Bağ-Kur’a kayıtlı çiftçi sigortalılarının 12 olan ödeme basamak sayısı esnaflarda olduğu gibi 24’e çıkarılmalıdır.

- Basamak yükseltilmesinin prim ödemeye veya sigortalının talebine ihtiyaç duyulmaksızın kurumca yapılabilmelidir.

- Çiftçilerin daha iyi bir şekilde bilinçlendirilmesi için Bağ-Kur İl Müdürlüğünde danışmanın olması yararlı olacaktır.

- Çiftçilerin ödediği primlerde bir aksaklık çıkmaması için bankalarla Bağ-Kur İl Müdürlüğü arasındaki iletişim daha iyi sağlanmalıdır.

-Bağ-Kur İl Müdürlüğünde çalışan memurların çiftçilere karşı daha güler yüzlü daha anlayışlı olmaları çiftçilerin memnuniyetini arttıracaktır.

KAYNAKLAR

Aksoy, S., Eraktan, G., Eraktan, E., Frithjof, K., Wolfgang, W., 1994, “Türkiye’de Kırsal Nüfusun Sosyal Güvenliğı”, A.Ü Basımevi, ISBN-975-482-229-8, Ankara

Anonim, 1999, “1999 Yılı Çalışma Raporu ve Bilançosu” Bağ-Kur Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara

İTO, 1999, “Türkiye’de Sosyal Güvenlik Sisteminde Arayışlar : Özelleştirme ve Yeniden Yapılanma” İstanbul Ticaret Odası Yayınları Yayın No: 1999-69